Programozási tételek újrafelhasználható osztálysablon könyvtára

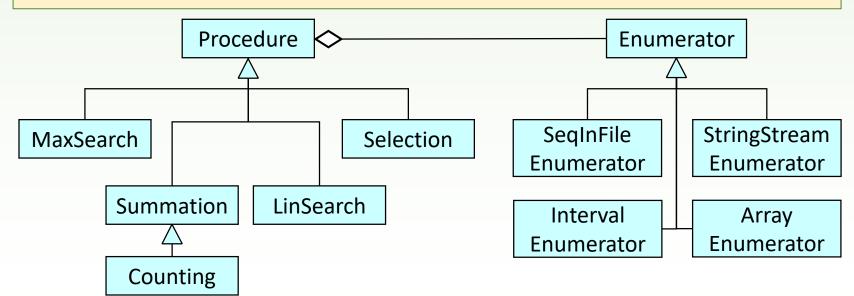
Gregorics Tibor

gt@inf.elte.hu

http://people.inf.elte.hu/gt/oep

Cél

- □ Legyen egy programozási tételeket általánosan leíró kódkönyvtár (osztálysablon könyvtár), amely felhasználásával a visszavezetéssel tervezett programjainkat minimális erőfeszítéssel (ciklusok írása nélkül) implementálhatjuk.
- □ Egy feladat megoldása egy ún. tevékenység objektum lesz, amelynek
 - 1. osztályát a kódkönyvtár egy osztálysablonjából származtatjuk,
 - 2. megadva annak sablon paramétereit és felülírva a metódusait,
 - es futási időben egy felsoroló objektumot is csatolunk hozzá.



Programozási tételek ősciklusa

```
initialization
                                                             t.first()
                             felsorolt elemek típusa
                                                             \negt.end()
                                                         body( t.current() )
template < typename Item>
void run()
                 felsoroló objektumra mutató pointer
                                                               t.next()
     if (_enor==nullptr ) throw MISSING_ENUMERATOR ;
                        default: !_enor->end() && whileCond(_enor->current())
     init();
     for ( first(); loopCond(); _enor->next() )
                                                               default: true
     {
          body( enor->current());
                   default: _enor->first()
```

Ez a run() függvény bármelyik programozási tétel algoritmusának leírására alkalmas, ha az init(), és a body() függvényeket megfelelő módon definiáljuk.

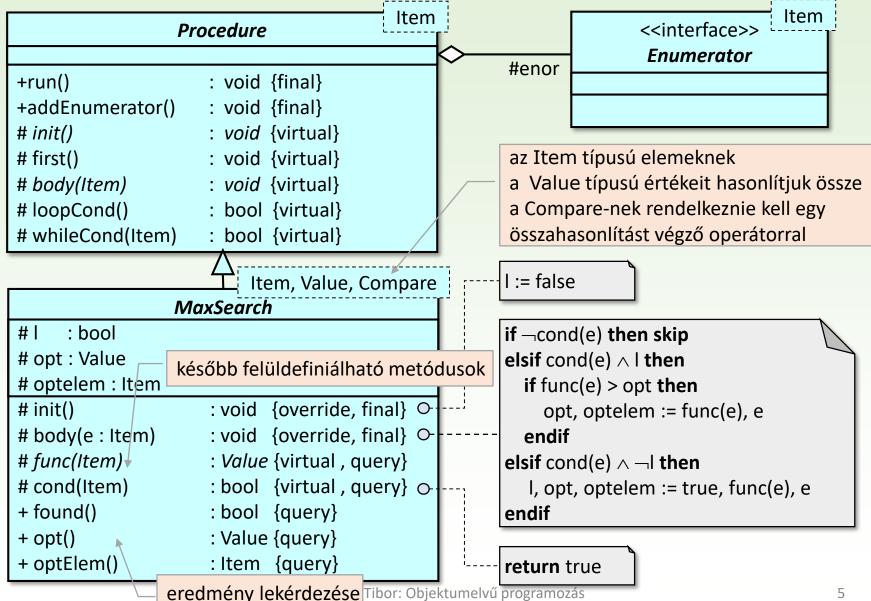
Lehetőség van a first(), a whileCond(), vagy akár a teljes loopCond() függvény felüldefiniálására is, ha a felsorolás indításán, illetve leállásán módosítani akarunk.

Az Item sablonparaméterrel a felsorolt elemek típusát adjuk meg.

Programozási tételek ősosztálya

```
felsorolt elemek típusa
template < typename Item>
class Procedure {
                                     felsoroló objektumra mutató pointer
protected:
     Enumerator<Item> * enor;
                                                  a run() felüldefiniálható metódusai
     Procedure(): enor(nullptr){}
     virtual void init()= 0;
     virtual void body(const Item& current) = 0;
     virtual void first() { enor->first();}
     virtual bool whileCond(const Item& current) const { return true;}
     virtual bool loopCond() const
          { return !_enor->end()&& whileCond(_enor->current());}
                                  nem írható felül a leszármazott osztályokban
public:
     enum Exceptions { MISSING_ENUMERATOR };
                                                      konkrét felsoroló objektum hozzáadása
     virtual void run() final;
     virtual void addEnumerator(Enumerator<Item>* en) final { _enor = en;}
     virtual ~Procedure(){}
                                                                             procedure.hpp
                          az ősciklust tartalmazó run(), amelyik felüldefiniálható
                          metódusokat hív meg (ld sablon-függvény tervminta)
```

Általános maximum keresés

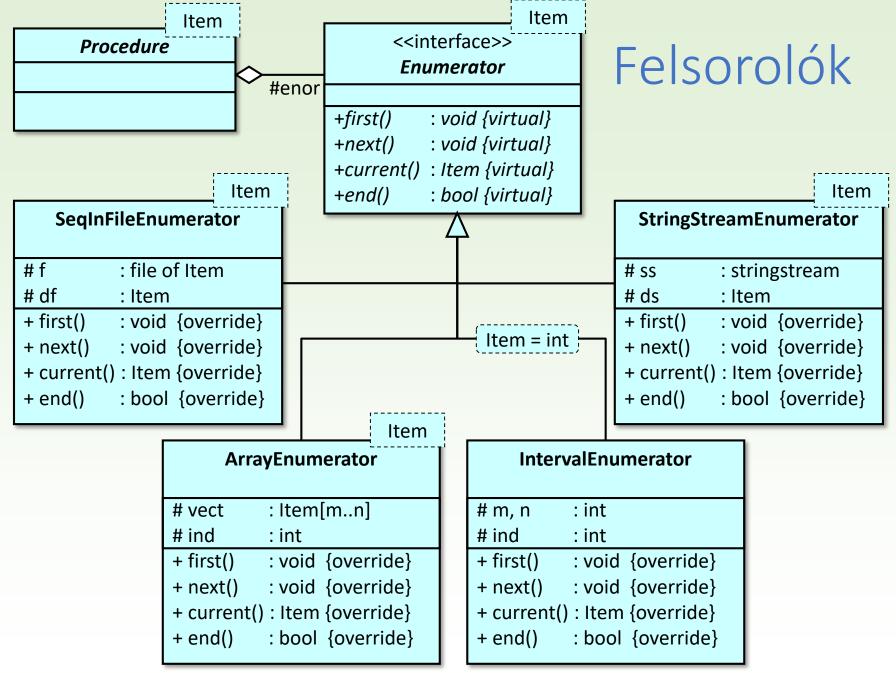


Maximum keresés osztálya

```
template < typename Item, typename Value = Item,
                             typename Compare = Greater<Value> >
class MaxSearch : public Procedure < Item>
                                                    a maximum vagy minimum kereséshez
{
                                                    biztosítja a megfelelő összehasonlítást
     protected:
         bool
               optelem;
         Item
                                          két Value típusú értékeket összehasonlító adattag
         Value _opt;
         Compare better;
         void init() override final { | = false; }
         void body(const Item& e) override final;
         virtual Value func(const Item& e) const = 0;
         virtual bool cond(const Item& e) const { return true; }
     public:
          bool found template < typename Item, typename Value, typename Compare>
                     void MaxSearch<Item,Value,Compare>::body(const Item& e)
         Value opt()
         Item optEl
                                                          A Compare helyébe olyan típusnak
                          if (!cond(e)) return;
};
                                                          kell kerülnie, amely úgy implementálja
                          Value\ val = func(e);
                                                          az operator(,)-t, hogy a _better
                          if (_|){
                              if (_better(val, _opt)){ ... } objektum a kívánt módon hasonlítsa
                                                          össze a val és az opt értékeket.
                          else {... }
                                                                                maxsearch.hpp
```

Összehasonlító osztályok

```
template <typename Value>
class Greater{
public:
     bool operator()(const Value& I, const Value& r)
          return | > r;
                                         Ha a _better típusa a Greater < int >,
                                         akkor _better(2,5) azonos a 2>5 értékével.
};
template < typename Value>
                                         Ha a _better típusa a Less<int>,
class Less{
                                         akkor _better(2,5) azonos a 2<5 értékével.
public:
     bool operator()(const Value& I, const Value& r)
          return | < r;
                                                                      maxsearch.hpp
};
```



Intervallum és Tömb felsorolója

Szekvenciális inputfájl felsorolója

```
template <typename Item>
class SeqInFileEnumerator : public Enumerator < Item > {
protected:
    std::ifstream f;
                 df;
    Item
public:
    enum Exceptions { OPEN ERROR };
    SeqInFileEnumerator(const std::string& str){
         f.open(str);
                                                   Az Item-re legyen értelmes
         if(_f.fail()) throw OPEN_ERROR;
                                                   az istream& operator>>
    void first()
                         override { f >> df; }
                         override { _f >> _df; }
    void next()
    bool end() const override { return f.fail(); }
    Item current() const override { return _df; }
                                                           seginfileenumerator.hpp
};
```

A kód-könyvtárban ez az osztály valójában ennél összetettebb:

- egyrészt rendelkezik egy olyan (Item = char) specializációval, amely kikapcsolja az elválasztó jeleket (white-space) figyelmen kívül hagyó mechanizmust,
- másrészt soronkénti olvasás esetén az üres sorokat figyelmen kívül hagyja.

StringStreamEnumerator

```
template < typename Item>
class StringStreamEnumerator : public Enumerator<Item> {
protected:
    std::stringstream ss;
                                                   Az Item-re legyen értelmes
    Item
                     df;
                                                   az istream& operator>>
public:
    StringStreamEnumerator(std::stringstream& ss) { _ss << ss.rdbuf(); }
    void first()
                         override { _ss >> _df; }
                         override { _ss >> _df; }
    void next()
    bool end() const override { return ! ss;}
    Item current() const override { return _df; }
};
                                                       stringstreamenumerator.hpp
```

1. Feladat

Adott egy egész számokat tartalmazó szöveges állomány. Keressük meg ebben a legnagyobb páratlan számot!

```
A : f:infile(\mathbb{Z}), l:\mathbb{L}, max:\mathbb{Z}
```

$$Ef$$
: $f = f_0$

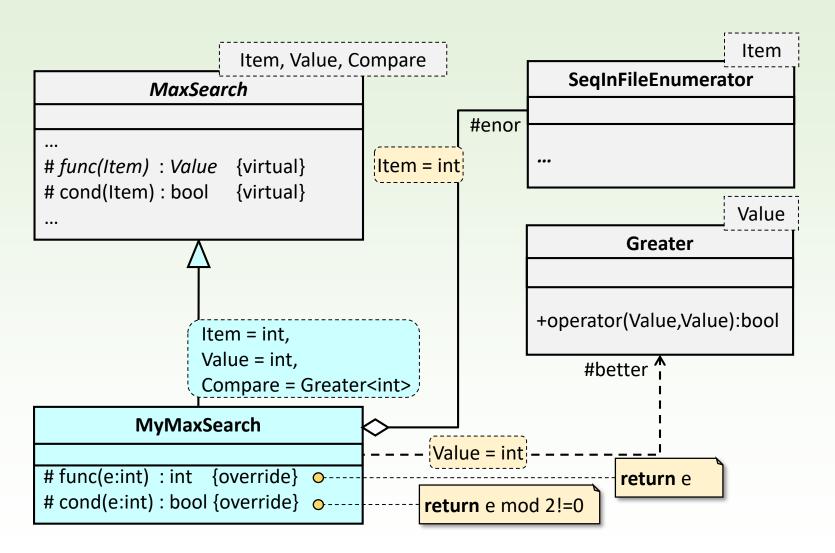
$$Uf$$
: I, max = $MAX_{e \in f_0}$ e e páratlan

Feltételes maximum keresés

```
t:enor(E) \sim f:infile(\mathbb{Z}) felsorolása
```

```
E / Item \sim \mathbb{Z} / int
H / Value \sim \mathbb{Z} / int
f(e) / func(e) \sim e
felt(e) / cond(e) \sim e páratlan / e%2!=0
```

Megoldás osztálydiagramja



A megvalósításhoz készített kód

```
class MyMaxSearch : public MaxSearch<int>{
     protected:
               func(const int& e) const override { return e; }
         int
         bool cond(const int& e) const override { return e%2!=0;}
};
                                                                             input.txt
                                                             12 - 5 2 3
                                                             44 130 56 3
                                                             -120
int main(){
                              tevékenység objektum
     try {
         MyMaxSearch pr;
         SeqInFileEnumerator<int> enor("input.txt");
         pr.addEnumerator(&enor);
         pr.run();
                                             felsoroló objektum
                          működés
         if (pr.found())
              cout << "The greatest odd integer:" << pr.optElem();</pre>
         else
              cout << "There is no odd integer!";</pre>
     } catch(SeqInFileEnumerator<int>::Exceptions ex){
         if (SegInFileEnumerator<int>::OPEN ERROR == ex )
              cout << "Wrong file name!";</pre>
     return 0;
```

2. Feladat

Egy forgalomszámlálás során egy hónapon keresztül számolták, hogy óránként hány utas lép be egy adott metróállomás területére. (A méréseket hétfőn kezdték, de nem minden nap és nem minden órában végeztek megfigyelést.)

Az időt négyjegyű számmal kódolták, amelynek első két jegye a mérés napját mutatja (pontosabban azt, hogy hányadik napja ez a megfigyelésnek), utolsó két jegye a nap azon óráját mutatja, amikor a mérés született. A méréseket egy szöveges állományban rögzítették időkód-létszám párok formájában.

A hétvégi napok közül (melyik nap melyik órájában) mikor léptek be az

állomás területére legkevesebben?

0108 23 input.txt 0112 44 0116 130 0207 120

Megoldás specifikációja

```
A: f:infile(Mérés), l:\mathbb{L}, min:\mathbb{N}, elem: Mérés Mérés = rec(időpont: <math>\mathbb{N}, létszám: \mathbb{N})

Ef: f = f_0

Uf: l, min, elem = MIN_{e \in f_0} e.létszám e.időpont hétvége
```

Feltételes maximum keresés

```
t:enor(Item) ~ f:infile(Mérés) felsorolása
```

Item ~ Mérés

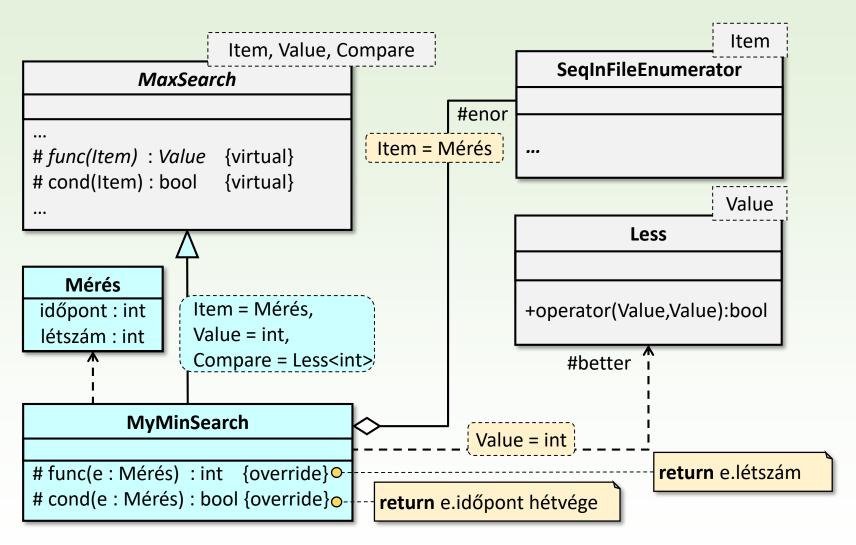
Value, > \sim \mathbb{N} , <

func(e) ~ e.létszám

cond(e) ~ e.időpont hétvége

e.időpont/100%7 == 6 || e.időpont/100%7==0

Megoldás osztálydiagramja



Elemi típus (Mérés)

```
0108 23
                                                                           input.txt
                                                      0112 44
                                                      0116 130
                                                      0207 120
struct Measurement{
     int timestamp;
     int number;
     int day() const { return timestamp/100; }
     int hour() const { return timestamp%100; }
};
                            a szekvenciális inputfájl Pair típusú
                            elemeinek felsorolásához kell
istream& operator>>(istream& f, Measurement& df)
     f >> df.timestamp >> df.number;
     return f;
```

Főprogram

```
class MyMinSearch: public MaxSearch< Measurement, int, Less<int> > {
     protected:
               func(const Measurement &e), const override { return e.number; }
          int
          bool cond(const Measurement &e) const override
               { return e.day()%7==6 | \frac{1}{6}e.day()%7==0; }
int main()
{
     try {
          MyMinSearch pr;
          SeqInFileEnumerator < Measurement > enor("input.txt");
          pr.addEnumerator(&enor);
          pr.run();
          if (pr.found()){
              Pair p = pr.optElem();
               cout << "The least busy hour was the " << p.hour()</pre>
                    << ". hour of the " << p.day() << ". day when "
                    << pr.opt() << " people stepped into the station.\n";
          } else cout << "There is no weekend data.\n";</pre>
     } catch(Exceptions ex){
          if (OPEN ERROR == ex ) cout << "File open error!";</pre>
     return 0;
```

3. Feladat

Egy szöveges állomány sorai recepteket tartalmaznak, ahol egy recept az étel nevéből (sztring) és a hozzávalók felsorolásából áll. Egy hozzávalót anyagnévvel (sztring), mennyiséggel (szám), és mértékegységgel (sztring) adunk meg. Példa egy sorra:

tejbegríz tej 1 liter búzadara 13 evőkanál vaj 6 dkg cukor 5 evőkanál Hány receptnek hozzávalója a cukor?

```
A: f:infile(Recept), db:\mathbb{N}
Recept = rec(név: String, hozzávalók: Hozzávaló*)
Hozzávaló = rec(anyag: String, mennyiség: \mathbb{N}, mérték: String)
Ef: f = f_0
részfeladat: van-e a hozzávalók között cukor?
Uf: db = \sum_{e \in f_0} \mathbf{1}
van\_cukor(e)
van\_cukor(e)
van\_cukor(e)
= SEARCH e.hozzávalók[i].anyag=cukor
= 1..|e.hozzávalók|
```

Számlálás t:enor(Item) ~ f:infile(Recept) felsorolása Item ~ Recept

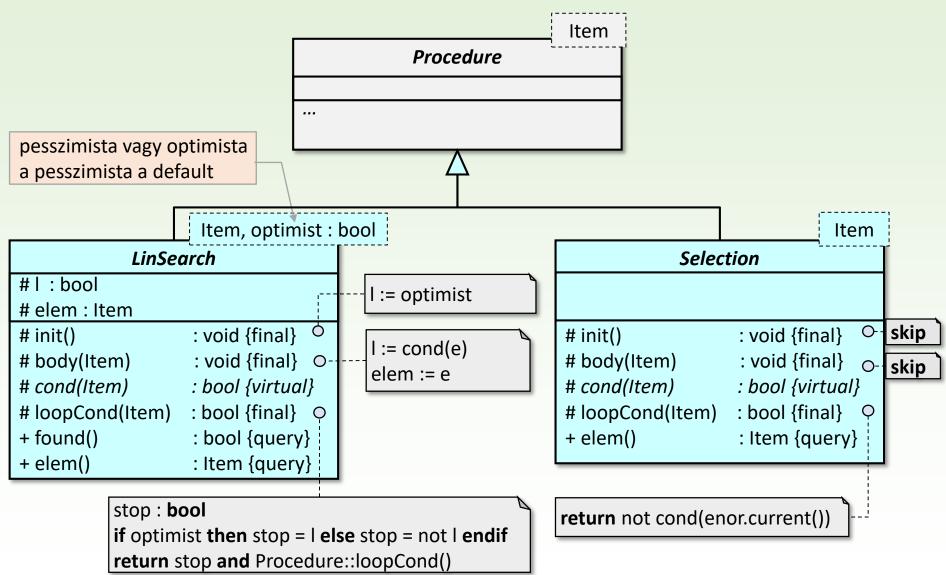
cond(e) ~ van_cukor(e)

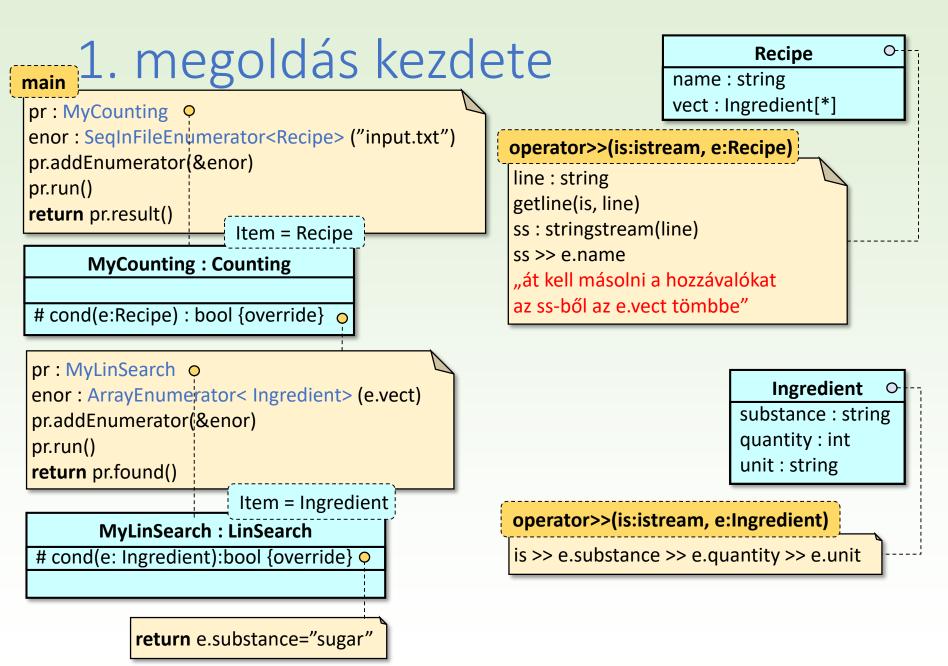
Lineáris keresés

t:enor(Item) ~ e.hozzávalók : Hozzávaló*
felsorolása
Item ~ Hozzávaló
cond(e) ~ e.hozzávalók[i].anyag=cukor

Összegzés és Számlálás **Procedure** feltételes összegzés Item, Value **Summation** : Value # result result := neutral() {override, final} : void # init() : void {override, final} ? # body(e : Item) if cond(e) then # func(Item) : Value {virtual, query} result := add(result, func(e)) # neutral() : Value {virtual, query} endif # add(Value, Value): Value {virtual, query} # cond(Item) : bool {virtual, query} \oplus return true + result() : Value {query} Value = int Item **Counting** return 1 # func(e:Item) : int {override, final, query} • # neutral() : int {override, final, query} Oreturn 0 # add(int, int): int {override, final, query} o Gregorics Tibor: Obiektumelyű programozásreturn a+b 21

Lineáris keresés és kiválasztás





Sorozatok (vector, ostream) előállítása összegzéssel

A másolások, listázások, kiválogatások összegzésként történő előállítása érdekében készült el a Summation sablon két specializációja:

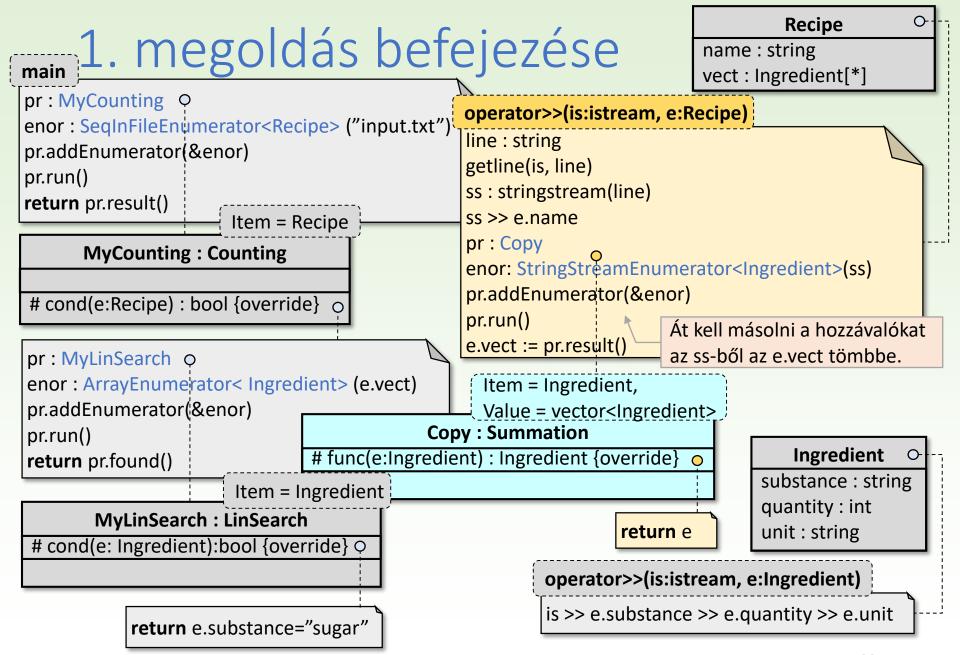
- ☐ Az eredmény típusát leíró Value kétféleképpen jelölhet sorozat-típust
 - vector<Value>, és az eredmény-vector-t vagy a konstruktorral adjuk át az összegzésnek, vagy helyben definiáljuk.
 - ostream, és az eredmény-adatfolyam hivatkozását a konstruktorral adjuk át az összegzésnek.
- □ A func() metódus állítja elő azt az elemet, amelyet az eredménysorozathoz kell hozzáfűzni.
 - Value ← vector<Value> esetén Value func(Item) const
 - Value ← ostream esetén string func(Item) const
- □ A cond() metódus felüldefiniálásával lehet elérni, hogy a felsorolt elemeknek csak egy részét vegyük figyelembe (pl. kiválogatásnál).
- □ Nem kell a neutral() és add() műveleteket felüldefiniálni.

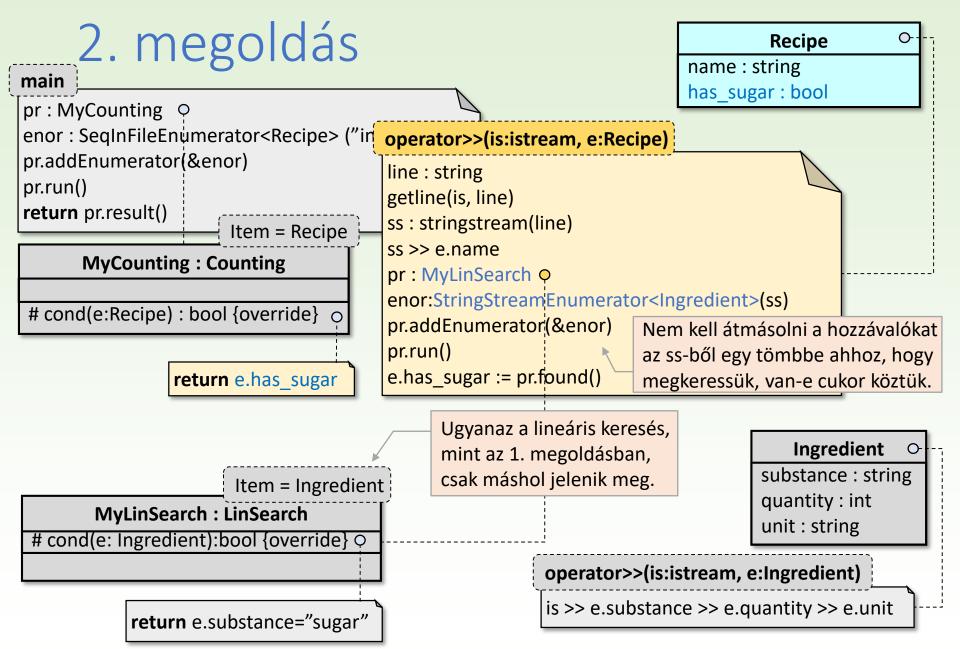
Summation specializációk

Kitérő

Szöveges állományból beolvasott egész számokat hozzáfűzünk egy tömbhöz, majd a tömb páros elemeit kilistázzuk

```
class Concat : public Summation<int, vector<int> >{
public:
    Concat(const vector<int> &v) : Summation<int, vector<int> >(v) {}
protected:
    int func(const int &e) const override { return e; }
};
class Write : public Summation<int, ostream > {
public:
    Write(ostream* o) : Summation < int, ostream > (o) {}
protected:
    string func(const int &e) const override {
         ostringstream os;
                                             vector<int> v = \{ -17, 42 \};
         os << e << " ";
                                             Concat pr1(v);
         return os.str();
                                             SeqInFileEnumerator<int> enor1("input.txt");
                                             pr.addEnumerator(&enor1);
    bool cond(const int &e) const override
                                             pr1.run();
         return e%2==0;
     }
                                             Write pr2(&cout);
                                             ArrayEnumerator<int> enor2(&pr1.result());
                                             pr2.addEnumerator(&enor2);
                                             pr2.run();
```





4. Feladat

Egy szöveges állományban aszteroidákról vett megfigyeléseket tárolnak (egy aszteroidáról akár többet is). Minden sor egy megfigyelést tartalmaz: az aszteroida kódját (sztring), egy dátumot (sztring), az aszteroida tömegét (ezer tonnában), az aszteroida távolságát a Földtől (százezer kilométerben).

AXS0076 2015.06.13. 2000 5230

Az állomány aszteroidák kódja szerint növekedően rendezett. Listázzuk ki azokat az aszteroidákat a legnagyobb mért tömegükkel, amelyek minden megfigyeléskor 1 milliárd kilométernél közelebb voltak a Földhöz!

```
A: f:inFile(Megfigyelés), cout:outfile(String \times \mathbb{N})
Megfigyelés = rec(azon: String, dátum: String, tömeg: \mathbb{N}, távolság: \mathbb{N})
```

```
A: t:enor(Aszteroida), cout:outfile(String \times \mathbb{N})

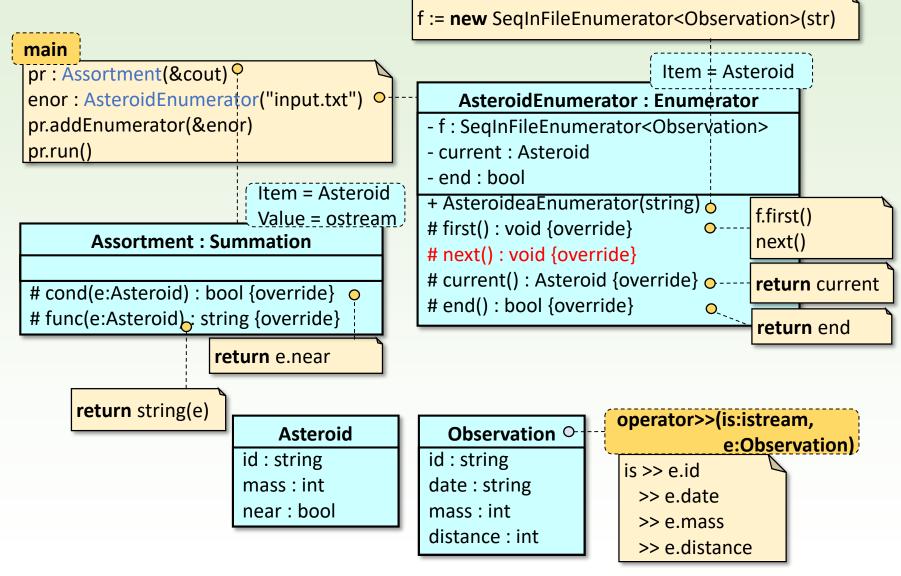
Aszteroida = rec(azon : String, tömeg : \mathbb{N}, közel : \mathbb{L})

Ef: t = t<sub>0</sub>

Uf: cout = \bigoplus_{e \in t_0} < (e.azon, e.tömeg)>
e.közel

Osszegzés (kiválogatás)
t:enor(Item) ~ t:enor(Aszteroida)
Item ~ Aszteroida
Value, +, 0 ~ (String \times \mathbb{N})*, \oplus, <>
func(e) ~ (e.azon, e.tomeg)
cond(e) ~ e.közel
```

Megoldás terve



Egy aszteroida adatainak olvasása

A next() metódus kiszámolja egy aszteroida legnagyobb tömegét, valamint azt, hogy mindig közelebb volt-e a Földhöz, mint 1 milliárd kilométer.

```
A: f:inFile(Megfigyelés), e:Megfigyelés, st:Status, akt:Aszteroida, vége:\mathbb{L}
```

Megfigyelés = rec(azon:String, dátum:String, tömeg: \mathbb{N} , távolság: \mathbb{N}) Aszteroida = rec(azon:String, tömeg: \mathbb{N} , közel: \mathbb{L})

$$Ef$$
: $f = f' \land e = e' \land st = st'$

$$Uf$$
: vége = (st'=abnorm) \land (\neg vége \rightarrow akt.azon = e'.azon \land

```
e.azon = akt.azon akt.tömeg, st, e, f = MAX_{e \in (e', f')} e.tömeg \land
```

ennek a két felsorolásnak ugyanazon állapotból kell indulni: nem végezhetők el szekvenciában

e.azon = akt.azon akt.közel, st", e", f" = \forall SEARCH_{e∈(e', f')} e.távolság<10000))

a két feldolgozás eltérő állapotokban állhat le: ezt is szinkronizálni kell

Két programozási tétel összevonása

Egy aszteroida legnagyobb tömegét megadó maximum kiválasztást, és a Földhöz való közelségét kiszámoló optimista lineáris keresést közös ciklusba kellene vonni.

		,	nem v	onható	k össze közös ciklusba
Maximum kiválasztás			Optimista lineáris keresés		
t:enor(Item)	~	f:infile(Megfigyelés) first() nélkül amíg azonosítót nem vált	t:enor(Item)	~	f:infile(Megfigyelés) first() nélkül amíg azonosítót nem vált
Item	~	Megfigyelés	Item	~	Megfigyelés
Value, >	~	№,>	cond(e)	~	e.táv < 10000
func(e)	~	e.tömeg			1
			összevor	hatók	
<u>Összegzés</u>			<u>Összegzés</u>		
t:enor(Item)	~	f:infile(Megfigyelés) first() nélkül amíg azonosítót nem valt		~	f:infile(Megfigyelés) first() nélkül amíg azonosítót nem vált
Item	~	Megfigyelés	Item	~	Megfigyelés
Value, +, 0	~	\mathbb{N} , max, 0	Value, +, 0	~	L, Λ, igaz
func(e)	~	e.tömeg	func(e)	~	e.táv < 10000

next() metódus terve

next end := f.end()) Observation **Asteroid** if end then return endif id: string id : string current.id := f.current().id mass: int date: string pr : DoubleSummation (current.id) • near: bool mass: int pr.addEnumerator(f) distance: int pr.run() current.mass := pr.result().mass current.near := pr.result().near Item = Observation id = strValue = Result Result **DoubleSummation: Summation** return Result(mass: int - id : string e.mass, + DoubleSummation(str : string) • near: bool e.distance < 10000) # func(const Observation& e) : Result {override} o Result(int, bool) # neutral(): Result {override} •return Result(0, true) # add(Result a, Result b): Result {override} return Result(# first(): void {override} • max(a.mass, b.mass), # whileCond(Observation e): bool {override} a.near **and** b.near) skip return e.id = id